

Chemie 9. třída

Úterý 13. 4. 2021

Zdravím žáky 9. třídy v čase nekončících vln pandemie.

Minule jsme se naučili názvosloví alkynů, a jak vyjadřujeme polohu trojné vazby v jejich molekule.

Dnes bude učivo velmi jednoduché, protože nás čeká pouze jeden zástupce alkynů a to **ethyn**, známější pod názvem **acetylen**. Mnozí jste o něm určitě slyšeli.

Používal se ke svícení dokonce v dolech (což bylo docela nebezpečné) nebo u jízdnicích kol.

Hoří krásným svítivým, ale čadivým plamenem, je z něho plno sazí a je s ním pěkný pokus, ale zatím si ho prohlédněte na netu, posílám dva odkazy na youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=S1h3LRTyO1c>

<https://www.youtube.com/watch?v=cSFralhaZaE>

V učebnici **Základy chemie 2** je učivo o **zástupcích alkynů** na str. 39. Prezentaci i s obrázky máte v MS Teams.

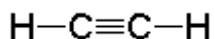
Uvidíme se v úterý na on-line hodině ☺.

-----Zápis do sešitu-----

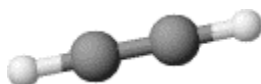
Nejvýznamnější zástupci alkynů

Ethyn (acetylen) C_2H_2 , $CH\equiv CH$

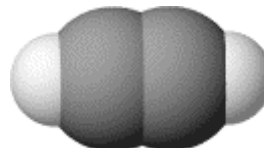
Strukturní

Kuličkový

Kalotový

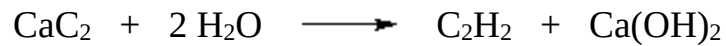

Vlastnosti:

- bezbarvý hořlavý plyn vonící po éteru
- v čistém stavu má **narkotické účinky**
- hoří **svítivým a čadivým plamenem**
- se vzduchem tvoří **výbušnou směs**

Příprava:

- rozkladem karbidu vápníku vodou

Použití:

- dříve se používal ke svícení v lampách zvaných **karbidky**, které se využívaly zejména v dolech
- výchozí surovina pro výrobu **vinylchloridu**, **acetaldehydu**, **kyseliny octové**, **kyseliny akrylové** atd.
- kyslíko-acetylenový plamen se používá ke **svařování** a **řezání kovů** (jeho teplota dosahuje až 3 300°C)
- uchovává se v ocelových lahvích hnědé barvy